
Ευρωπαϊκή Οικονομία και Πολιτική

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Ευρωπαϊκή Οικονομία και Πολιτική»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Ευρωπαϊκή Οικονομία και Πολιτική»**., τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι να αναλύσει τα αίτια, τη φύση, τα χαρακτηριστικά αλλά και τις συνέπειες της χρηματοπιστωτικής κρίσης στην Ευρώπη και να παρουσιάσει τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να την αντιμετωπίσει, υιοθετώντας την κατάλληλη οικονομική πολιτική. Έτσι λοιπόν το πρόγραμμα παρουσιάζει μια επισκόπηση των οικονομικών και των πολιτικών που εφαρμόστηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πιο συγκεκριμένα στην Ευρωζώνη κατά την κρίση του 2008-2012. Αν και επικεντρώνεται κυρίως στα τέσσερα αυτά έτη, η ανάλυση ξεκινά από τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καλύπτει την περίοδο μέχρι και το ξέσπασμα της Κυπριακής Τραπεζικής κρίσης στα μέσα του 2013. Οι οικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις της κρίσης και η ανάπτυξη νέων θεσμών αναμένεται να διαμορφώσουν τις αναπτυξιακές δυναμικές του μέλλοντος.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής**

► **απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης**

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- Κατοχή προσωπικού e-mail
- Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος

επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσοτέρων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία.

Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **4 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΡΙΣΗ

Διδακτική Ενότητα 1: Η Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Τρέχουσα Κατάσταση της Ευρωπαϊκής Κρίσης

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιάσει τα χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως πολιτική οντότητα, μέσα από μια ιστορική αναδρομή και ταυτόχρονα να το περιγράψει το βασικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής κρίσης, από τη στιγμή που ξεκίνησε μέχρι σήμερα. Ειδικότερα, αφού περιγράψουμε τον τρόπο με τον οποίο εξελίχθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση και απέκτησε τη σημερινή της μορφή, θα μελετήσουμε τον τρόπο με τον οποίο εξελίχθηκε η τρέχουσα Ευρωπαϊκή κρίση και θα επικεντρωθούμε σε κάποια σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα και επηρέασαν τις εξελίξεις.

Διδακτική Ενότητα 2: Η Μεγάλη Ευρωπαϊκή Ύφεση και Δύσκολη Πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση

Στην παρούσα διδακτική ενότητα περιγράφεται η Ευρωπαϊκή ύφεση από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Αναλύεται το οικονομικό και το κοινωνικό κόστος της ύφεσης, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζονται οι συνέπειες της κρίσης μεταξύ και εντός των κρατών μελών (οφειλέτες/ πιστωτές και βόρειες/ νότιες χώρες). Επιπρόσθετα, γίνεται μια σύγκριση της ανάκαμψης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και της ανάκαμψης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Τέλος, παρουσιάζεται η δύσκολη πορεία προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, καθώς παρόλο που η Ευρώπη έχει σημειώσει σημαντικά βήματα προόδου, απέχει αρκετά από τη δημιουργία μιας ενιαίας οντότητας η οποία θα λειτουργεί κάτω από ενιαίο θεσμικό πλαίσιο, με τη λήψη των αποφάσεων να επαφίεται σε ένα κεντρικό όργανο και τις αγορές να λειτουργούν σε ένα ενοποιημένο περιβάλλον.

Διδακτική Ενότητα 3: Οι Ευρωπαϊκές Ασυμμετρίες

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρατηρούνται σημαντικές ασυμμετρίες σε κρίσιμες μεταβλητές, δημιουργώντας για τις οικονομίες διαφορετικά σημεία αφετηρίας στις επί μέρους κρίσιμες διεργασίες, όπως είναι η διαδικασία της μεγέθυνσης των οικονομιών. Συγχρόνως, οι παρατηρούμενες

ασυμμετρίες αποτελούν τη γενεσιουργό αιτία πυροδότησης της Ευρωπαϊκής κρίσης. Στην παρούσα διδακτική ενότητα, παρουσιάζονται οι χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις ασυμμετριών οι οποίες περιέχουν στοιχεία για τη δημογραφική και τη γεωστρατηγική εικόνα μιας οικονομίας, ενώ οι οικονομικές ασυμμετρίες αφορούν στη διαχείριση του χρέους και των υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων. Το ζήτημα των διεθνικών διαφορών εθνικής δύναμης αλλά και των πληθυσμιακών μεταβολών αναμένεται να παίξει πολύ μεγάλο ρόλο στο μέλλον.

Διδακτική Ενότητα 4: Οι Ευρωπαϊκές Ανισορροπίες

Οι ανισορροπίες στην Ευρώπη αφορούν σε δύο κυρίως τομείς: Στις ανισορροπίες στα δημόσια ελλείμματα των οικονομιών και στις ανισορροπίες στα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών και των εξωτερικών ισοζυγίων πληρωμών. Στην παρούσα διδακτική ενότητα παρουσιάζεται η διεύρυνση των ελλειμμάτων των χωρών της Ευρωζώνης, τόσο των πλεονασματικών όσο και των ελλειμματικών χωρών και περιγράφονται οι ανισορροπίες που αφορούν στα επίπεδα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των χωρών της Ευρώπης. Επίσης, παρουσιάζονται οι αποκλίσεις στους ρυθμούς αποταμίευσης και επενδύσεων, καθώς και στα επίπεδα απασχόλησης και πληθωρισμού. Τέλος, αναλύονται οι ανισορροπίες που παρατηρούνται στην ανταγωνιστικότητα μεταξύ της περιφέρειας και του πυρήνα της Ευρωζώνης.

Διδακτική Ενότητα 5: Παράγοντες Οικονομικής Κρίσης: Κουλτούρα, Θεσμοί, Πολιτική

Η Ευρώπη, και συγκεκριμένα η Ευρωζώνη, αποτελεί μια ιδιάζουσα περίπτωση ενοποίησης κρατών. Αποτελείται από εθνότητες με ισχυρή ταυτότητα, ιστορία και ξεχωριστή κουλτούρα. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα μωσαϊκό λαών και πολιτισμών με έντονο το στοιχείο της διαφορετικότητας και της αντίστασης στην εκχώρηση των εθνικών τους δικαιωμάτων. Για τους παραπάνω λόγους η διακυβέρνηση της Ευρώπης καθίσταται ένα αρκετά δύσκολο εγχείρημα. Στην παρούσα διδακτική ενότητα θα αναφερθούμε στο πολιτισμικό υπόβαθρο των διαφόρων Ευρωπαϊκών κρατών. Η διακυβέρνηση της Ευρώπης, ο μηχανισμός λήψης αποφάσεων και η ποιότητα των πολιτικών θεσμών είναι θέματα που πραγματεύεται η συγκεκριμένη ενότητα. Τέλος, γίνεται αναφορά στους θεσμούς και τα κίνητρα που χαρακτηρίζουν την κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα της Ευρωπαϊκής οικονομίας.

Η ΥΣΤΕΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Διδακτική Ενότητα 1: Η Υστέρηση της Ευρωπαϊκής Οικονομίας και οι Στρατηγικές Επιλογές

Οι διαφορές στους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης μεταξύ των οικονομιών της Ευρώπης και των ΗΠΑ έχουν προκαλέσει πληθώρα ερωτημάτων αναφορικά με το αναπτυξιακό μοντέλο της γηραιάς ηπείρου. Στην παρούσα διδακτική ενότητα περιγράφεται η μακροχρόνια υστέρηση της Ευρωπαϊκής οικονομίας σε σχέση με την οικονομία των ΗΠΑ από το 1950 μέχρι σήμερα εστιάζοντας στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε υποπεριόδου. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες και οι στρατηγικές που ακολουθούνται για την αντιμετώπιση της κρίσης και τη μακροχρόνια ανάπτυξη της Ευρώπης. Έπειτα, συζητείται η θέση του τραπεζικού τομέα στη λειτουργία των Ευρωπαϊκών οικονομιών, ενώ τέλος, η διδακτική ενότητα εστιάζει στις βασικές δυνατότητες διαχείρισης του χρέους, και συζητούνται οι επιπτώσεις του στην οικονομική μεγέθυνση.

Διδακτική Ενότητα 2: Δημοσιονομική Πολιτική και Προσαρμογή

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της δημοσιονομικής πολιτικής που ασκείται στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα εξετάζει εάν τα μέτρα λιτότητας που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις έχουν επεκτατικές ή συσταλτικές επιπτώσεις. Στη συνέχεια, αναφέρεται στη σημασία της σύνθεσης των προγραμμάτων προσαρμογής (έμφαση στη φορολογία ή στις επενδύσεις), στο μέγεθος των δημοσιονομικών πολλαπλασιαστών σε διαφορετικές φάσεις του οικονομικού κύκλου, στην παγίδα ρευστότητας, στο ρόλο της αντίληψης του κινδύνου και στο ότι η λιτότητα μπορεί να αποβεί αυτοκαταστροφική. Τέλος, η ενότητα μελετάει το ζήτημα των συγχρονισμένων δημοσιονομικών προσαρμογών, ενώ περιγράφονται τα προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής που εφαρμόστηκαν στην Ευρώπη.

Διδακτική Ενότητα 3: Οι Πολιτικές από την Πλευρά της Προσφοράς

Στην παρούσα διδακτική ενότητα παρουσιάζεται η σημασία και η αιτιολόγηση για την άσκηση πολιτικών από την πλευρά της προσφοράς. Στη συνέχεια αναλύονται η έννοια και ο στόχος των διαθρωτικών μεταρρυθμίσεων, καθώς η υλοποίηση ενός προγράμματος από την πλευρά της προσφοράς απαιτεί την πραγματοποίηση σειράς διαθρωτικών μεταρρυθμίσεων οι οποίες σχετίζονται με την παραγωγή, την κατανάλωση των οικονομιών καθώς και με την ευαισθησία των καταναλωτικών επιλογών στις μεταβολές των τιμών. Έπειτα, περιγράφεται ο στόχος και η ταχύτητα της προσαρμογής, ενώ τέλος, αφού συνοψιστούν τα κυριότερα σημεία

της ταυτόχρονης εφαρμογής των πολιτικών λιτότητας και των πολιτικών από την πλευρά της προσφοράς, πραγματοποιείται μια αποτίμηση της αποτελεσματικότητάς τους

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Διδακτική Ενότητα 1: Νομισματική Πολιτική

Στόχος της παρούσας ενότητας είναι να παρουσιάσει τα βασικά εργαλεία της νομισματικής πολιτικής, κάνοντας παράλληλα μια αξιολόγηση της εφαρμογής ενός μοναδικού επιτοκίου για όλες τις χώρες της Ευρωζώνης. Ακόμη, θα εξετάσουμε το ύψος του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, αλλά και την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής σε συνδυασμό με τον κίνδυνο της παγίδας ρευστότητας λόγω της πτώσης των επιτοκίων. Στο τελευταίο μέρος της ενότητας, γίνεται μια αναφορά στη φορολόγηση των οικονομικών συναλλαγών ως ένα μέσο, όχι μόνο αύξησης των δημοσίων εσόδων, αλλά και διαχείρισης της κρίσης.

Διδακτική Ενότητα 2: Η Πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Βασική επιδίωξη της ενότητας αυτής είναι παρουσιάσει το ρόλο που διαδραματίζουν οι Κεντρικές Τράπεζες και πιο συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στη διαχείριση της κρίσης. Επιπλέον, θα επισημάνουμε πόσο σημαντική είναι η εμπιστοσύνη στο νόμισμα του ευρώ και πώς η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προσπαθεί να μειώσει το ρυθμό φυγής των επενδυτών από το ευρώ και να αυξήσει τη ρευστότητα στην αγορά. Τέλος, παρουσιάζεται η ρόλος της ΕΚΤ ως δανειστή έσχατης ανάγκης.

Διδακτική Ενότητα 3: Η Αποκατάσταση του Τραπεζικού Συστήματος και η Διαδικασία της Απομόχλευσης

Στην παρούσα ενότητα θα μελετήσουμε πώς μεταδόθηκε η οικονομική κρίση και θα αναλύσουμε την έννοια του συστημικού κινδύνου και του κατακερματισμού της χρηματοοικονομικής αγοράς. Παράλληλα, θα αναφερθούμε στην αδυναμία του Ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος και στις επιπτώσεις της αποτυχίας των τραπεζών να χρηματοδοτήσουν την αγορά. Τέλος, θα μελετήσουμε τη διαδικασία απομόχλευσης των τραπεζών.

Διδακτική Ενότητα 4: Ο Ρόλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου

Η παρούσα ενότητα αναφέρεται στο ρόλο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στην Ευρωπαϊκή Οικονομία. Ειδικότερα, παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο παρεμβαίνει και πώς οι παρεμβάσεις του επηρεάζουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, με θετικό ή με

αρνητικό τρόπο. Τέλος, περιγράφει τους όρους που θέτει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προκειμένου να χρηματοδοτήσει μια χώρα και αναλύει το ρόλο που ασκούν οι παρεμβάσεις του στη χάραξη της εσωτερικής οικονομικής πολιτικής.

Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΜΕΛΛΟΝ

Διδακτική Ενότητα 1: Κρίσιμα Ζητήματα και Επιλογές

Η διδακτική ενότητα με τίτλο «Κρίσιμα Ζητήματα και Επιλογές», αποτελεί μια εισαγωγή σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο έχουν διαμορφωθεί οι ευρωπαϊκές εξελίξεις και ειδικότερα η τρέχουσα ευρωπαϊκή κρίση. Η ενότητα αυτή παρουσιάζει μια προσέγγιση πολιτικής οικονομίας στην κρίση, καθώς και το ρόλο που διαδραματίζουν οι ιδέες και ο πολιτισμός στην εξέλιξή της. Συζητά τα πιο σημαντικά κοινωνικά ζητήματα που κυριαρχούν στην Ευρωπαϊκή εξέλιξη και αναλύει τη διαμάχη μεταξύ των κοινωνικών μοντέλων στην Ευρώπη.

Διδακτική Ενότητα 2: Η Ευρωπαϊκή Σύνθεση

Σε αυτήν τη διδακτική ενότητα, η Ευρωπαϊκή Σύνθεση αναλύεται ως ένας τρόπος αντιμετώπισης της κρίσης. Η Ευρωπαϊκή σύνθεση αποτελεί ένα σύνολο νέων κανόνων σχετικά με τη διακυβέρνηση των οικονομικών θεμάτων της Ευρωζώνης, το οποίο καλύπτει τρεις βασικούς τομείς: τη δημοσιονομική και μακροοικονομική διαχείριση, τη χρηματοοικονομική σταθεροποίηση εν μέσω της απομόχλευσης και την αναδιοργάνωση του τραπεζικού συστήματος, και τέλος την αναδιοργάνωση της ανταγωνιστικότητας. Οι νέοι αυτοί κανόνες έχουν αναπτυχθεί υπό την πίεση των πραγματικών εξελίξεων, μέσω παράγωγων προϊόντων από την κρίση και μέσω κατευθυντήριων γραμμών που προέρχονται από ένα μακροπρόθεσμο όραμα σχετικά με τα εθνικά και Ευρωπαϊκά συμφέροντα.

Διδακτική Ενότητα 3: Το Μεσοπρόθεσμο Μέλλον για τον Κόσμο και την Ευρώπη

Στην παρούσα διδακτική ενότητα σκιαγραφείται η θέση της Ευρώπης στο μεσοπρόθεσμο κόσμο που δημιουργείται. Οι βασικές τάσεις οι οποίες θα επικρατήσουν σε παγκόσμιο επίπεδο αναμένεται να έχουν άμεσο αντίκτυπο στον προσδιορισμό της θέσης της Ευρώπης. Οι τάσεις αυτές αφορούν κοινωνικές, οικονομικές και διεθνείς εξελίξεις οι οποίες αναμένεται να λάβουν χώρα.

Διδακτική Ενότητα 4: Οικονομία και Πολιτική I

Η παρούσα διδακτική ενότητα παρουσιάζει κάποιες βασικές σκέψεις σχετικά με τις εξελίξεις σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, όπως αυτές διαμορφώνονταν στις αρχές του 2013 -εν μέσω της

μεγάλης Ευρωπαϊκής κρίσης. Η ανάλυση της πολιτικής οικονομίας της Ευρωπαϊκής κρίσης εκτείνεται σε έξι χώρους. Η παρούσα διδακτική ενότητα παρουσιάζει τους τρεις χώρους (γεωστρατηγικά θέματα και οικονομικός εθνικισμός, η πολιτική «beggar-thy-neighbor» με την ευρύτερη έννοια και το ευρώ ως νόμισμα συναλλαγών και ως αποθεματικό νόμισμα). Οι άλλοι τρεις χώροι αναλύονται στην επόμενη διδακτική ενότητα.

Διδακτική Ενότητα 5: Οικονομία και Πολιτική II

Η παρούσα διδακτική ενότητα συγκεντρώνει συμπερασματικές σκέψεις σχετικά με τις εξελίξεις στο οικονομικό και πολιτικό πεδίο στο μέσο της μεγάλης Ευρωπαϊκής κρίσης, όπως αυτή εξελισσόταν έως και τα μέσα του 2013. Αποτελεί συνέχεια και ολοκλήρωση της ανάλυσης αυτής που ξεκίνησε στην προηγούμενη διδακτική ενότητα καθώς παρουσιάζονται τρεις επιπλέον χώροι σχετικά με την ανάλυση πολιτικής οικονομίας της Ευρωπαϊκής κρίσης.